

الگوی تربیت جامع‌طلاب

مبانی، راهبردها و راهکارهای فرهنگی-تهدیسی، آموزشی-پژوهشی و مدیریتی

تحت اشراف حجت الاسلام و المسلمین محمد جواد نطاقت یزدی

منوان و نام پدیدآور: الگوی تربیت جامع طلاب: مبانی، راهبردها و کارهای فرهنگی - تهذیبی، آموزشی - پژوهشی و مدیریت/ نویسندگان محمدجواد پارسا ... [و دیگران] ؛ تحت اشراف محمدجواد نظافت یزدی.

مشخصات نشر: مشهد: حوزه علمیه خراسان، انتشارات، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری: ۲۸۶ ص.؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.

شابک: ۷-۵۰-۶۶۲۶-۶۲۲-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: مولفان محمدجواد پارسا، محمد الهی خراسانی،

محمود عنایتی، محسن حاجی مرادخانی.

مبانی، راهبردها و راهکارهای فرهنگی - تهذیبی، آموزشی

پژوهشی و مدیریت.

موضوع: طلاب - ایران

موضوع: Islamic seminarians - Iran

موضوع: طلاب - ایران - راه و رسم زندگی

موضوع: Islamic seminarians - Iran

موضوع: طلاب - ایران - اخلاق حرفه‌ای

موضوع: Islamic seminarians - Iran - Professional ethics

موضوع: روحانیت - ایران - راه و رسم زندگی

موضوع: Clergy - Iran - Conduct of life

موضوع: روحانیت - ایران - اخلاق حرفه‌ای

موضوع: Clergy - Professional ethics - Iran

شناسه افزوده: پارسا، محمدجواد، ۱۳۵۲

شناسه افزوده: نظافت یزدی، محمدجواد، ۱۳۴۶

رده بندی کنگره: BP۲۵۴/۷

رده بندی دیویی: ۶۵۶/۲۹۷

شماره کتابشناسی ملی: ۷۴۰۸۲۱۱

وضعیت رکورد: فیبا

انتشارات حوزه علمیه خراسان

مدارس علمیه حضرت مهدی

عنوان کتاب: الگوی تربیت جامع طلاب
مبانی، راهبردها و راهکارهای فرهنگی، تهذیبی، آموزشی، پژوهشی و مدیریتی
نویسندگان: محمدجواد پارسا
محمد الهی خراسانی، محمود عنایتی و محسن حاجی مرادخانی
تحت اشراف حجت الاسلام والمسلمین محمدجواد نفاذت یزدی
طراح جلد: رضایی زاده
صفحه آرا: گروه گرافیکی آیات
ناشر: انتشارات حوزه علمیه خراسان
چاپ اول: زمستان ۱۳۹۹
تعداد صفحات: ۲۸۶
قطع: رقعی
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۶۲۶-۵۰۷
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
قیمت: ۴۸۰۰ تومان

تمامی حقوق نشر مکتوب و الکترونیک اثر متعلق به انتشارات حوزه علمیه خراسان است.

دفتر نشر: مشهد مقدس خیابان شهید ذواب صفوی
بلوار شهید شوشتری - شهید شوشتری ۷ مرکز مدیریت حوزه علمیه خراسان
معاونت پژوهش: حوزه - تلفن: ۰۵۱۳۲۰۰۸۱۶۵
فروشگاه: مشهد مقدس خیابان امام خمینی - حد فاصل امام خمینی ۳۳۳۲
تلفن: ۰۵۱۳۲۰۰۸۶۰۹ - انتشارات حوزه علمیه خراسان

با قدر دانی از همکاری که در تولید این اثر نقش داشته‌اند:

- معاون پژوهش حوزه: حسین کنذری معاون آموزش حوزه: سید حمید علوی
- رئیس مدارس علمیه حضرت مهدی: محمدجواد نفاذت یزدی
- مسئول پژوهش مدرسه علمیه حضرت مهدی: (شعبه ۱)، محمد هادی رضایی
- مسئول انتشارات امام مهربان و بسته به مدارس علمیه حضرت مهدی: علی شاعری
- چاپ، نشر و نمونه خوانی: احمد رضا قوامی دربندی، محمد رضا جابری نیا

مدیر انتشارات حوزه علمیه خراسان

هادی حصاری

۱۱	پیشگفتار
۱۷	فصل اول: مبانی
۱۹	ضرورت تربیت
۲۱	تفاوت تعلیم و تربیت
۲۳	تربیت نیرو، اولویت امروز و نیاز فردا
۲۵	تربیت جامع
۲۷	ویژگی های طلبه جامع
۲۸	نقش مدارس در تربیت طلاب
۳۰	بیانیه مأموریت مدارس علمیه
۳۲	بیانیه ارزش های مدارس علمیه
۳۵	فصل دوم: راه و دharma و راهکارهای فرهنگی - تهذیبی
۳۹	۱. هویت بخشی صنفی و انگیزه سازی در طلاب
۴۲	۲. انس با طلاب و اشراق محیط خواهانه بر وضعیت آنان
۴۶	۳. تکریم و عزت بخشی
۵۰	۴. تبیین واقناع
۵۲	۵. تذکر و یادآوری
۵۴	۶. برخورد حکیمانه با خطاها
۵۷	۷. تقویت سلوک عبادی و انس با خدا و اولیای الهی
۵۹	۸. توجه به حضور امام عصر، فرهنگ انتظار و زمینه سازی ظهور
۶۱	۹. بهره گیری از نعمت زیارت حرم مطهر رضوی
۶۲	۱۰. ایجاد دغدغه تهذیب نفس و اجتناب از محرمات و رذائل اخلاقی
۶۴	۱۱. تقویت اخلاص و پرهیز از انگیزه های غیرالهی
۶۵	۱۲. مصون سازی طلاب در مقابل آفات
۶۶	۱۳. اهتمام به فضا سازی اخلاقی
۶۷	۱۴. ایجاد و تقویت روحیه نظم در تحصیل و زندگی
۶۸	۱۵. نهادینه سازی فرهنگ علم آموزی و آداب و زری طلبگی
۷۰	۱۶. تاکید بر ساده زیستی و پرهیز از تشریفات و تجمل
۷۲	۱۷. حفظ و تقویت نشاط و سلامت جسمی
۷۴	۱۸. ایجاد اهتمام به بهداشت جسمی و آراستگی ظاهری

۱۹. تلاش برای رفع دغدغه‌ها جهت ایجاد آرامش روحی ۷۶
۲۰. ارتباط مؤثر با خانواده‌های طلاب ۷۸
۲۱. زمینه‌سازی برای ازدواج بهنگام و موفق ۸۰
۲۲. تقویت توانمندی تعامل با خانواده ۸۲
۲۳. ایجاد دغدغه و آمادگی برای فعالیت‌های اجتماعی ۸۴
۲۴. اهتمام به تربیت از طریق الگوسازی عملی ۸۶
۲۵. ایجاد و ترویج فرهنگ ایثار، جهاد و شهادت ۸۸
۲۶. ترویج فرهنگ مسئولیت‌پذیری و کارتشکیلاتی ۹۰
۲۷. ایجاد روحیه استکبارستیزی و عدالت‌طلبی ۹۲
۲۸. پرورش تفکر انقلابی و احساس مسئولیت نسبت به نظام ۹۴
۲۹. ایجاد نگاه گسترده و جهانی ۹۶
۳۰. ایجاد اهتمام به مسائل امت اسلام و نگاه تقریبی ۹۸
۳۱. ایجاد و تقویت بصیرت سیاسی ۱۰۰
۳۲. زمینه‌سازی برای فعالیت‌ها و همدردی با نیازمندان ۱۰۲
۳۳. پرورش تفکر منطقی و استدلال محور ۱۰۴
۳۴. بسترسازی برای انتخاب آزادانه و آگاهانه ۱۰۶
۳۵. پرورش روحیه آزاد اندیشی و نقادی ۱۰۸
۳۶. شناسایی، پرورش و هدایت استعدادها ۱۱۰
- فصل سوم: راهبردها و راهکارهای آموزشی- پژوهشی ۱۱۱
۱. تحول هدفمند در روش‌ها، برنامه‌ها و متون آموزشی ۱۱۴
۲. حفظ سنت‌های اصیل و کارآمد روش تحصیل در حوزه ۱۱۵
۳. آموزش تربیت محور ۱۱۷
۴. آموزش تفکر محور و خلاقیت‌گرا ۱۱۹
۵. توجه به بهره‌گیری از قوه حافظه ۱۲۰
۶. کاربردی‌سازی آموزش‌ها ۱۲۱
۷. افزایش بهره‌وری و استفاده بهینه از زمان ۱۲۳
۸. ایجاد فضای بانشاط علمی ۱۲۶
۹. اهتمام به پژوهش و پرورش روحیه تحقیق و نوآوری ۱۲۸
۱۰. محوریت فقه و روش فقه‌ای ۱۳۰

۱۱. آموزش جامع علوم و معارف اسلامی
۱۲. آموزش جامع مهارت‌های عمومی و طلبگی
۱۳. آموزش زبان‌های خارجی با تاکید بر زبان عربی
۱۴. آموزش ادبیات فارسی و ایجاد مهارت زیبانویسی
۱۵. بسترسازی برای انس با قرآن و معارف قرآنی
۱۶. بسترسازی برای انس با روایات و معارف حدیثی
۱۷. زمینه‌سازی برای آشنایی با اندیشه امام حجة الله علیه و رهبری حفظه الله
۱۸. برنامه‌ریزی برای مطالعه آثار شهید مطهری رحمة الله علیه
۱۹. فرهنگ‌سازی برای مطالعات ضروری غیردرسی
۲۰. بهره‌گیری از اساتید ممتاز و کارآمد
۲۱. استادپروری و استفاده از ظرفیت طلاب و فارغ التحصیلان
۲۲. ارزشیابی علمی جامع و کارآمد طلاب
۲۳. ارزشیابی مداوم وضعیت برنامه آموزشی و اساتید
۲۴. توجه به استعدادها، معضلات و آمادگی‌های قبلی طلاب در برنامه‌ریزی
۲۵. هدایت تحصیلی متناسب با استعدادها و اولویت‌ها
۲۶. بهره‌گیری از فناوری‌های نوین آموزشی و پژوهشی
۱۵۳. فصل چهارم: راهبردها و راهکارهای مدیریتی
۱. انسجام ساختاری تشکیلات
۲. بهره‌گیری از مدیران توانمند و جهادی
۳. بکارگیری نیروهای متعهد و کارآمد
۴. همسوسازی نیروها
۵. همسوسازی خانواده نیروها با اهداف و مأموریت‌های تشکیلات
۶. حفظ توازن و هماهنگی بین بخشی
۷. ایجاد، حفظ و تقویت انگیزه معنوی در نیروها
۸. تکریم و حمایت مادی نیروها
۹. نظارت و ارزیابی مستمر
۱۰. برخورد حکیمانه با خطاهای نیروها
۱۱. کادرسازی و اهتمام به رشد و تربیت نیرو
۱۲. استفاده از طلاب در اداره امور

مدارس علمیه به عنوان مهم ترین نهاد تربیتی که وظیفه تربیت مربیان جامعه را بر عهده دارند، بیش از هر مجموعه دیگری نیازمند برنامه مدون و الگوی جامع برای تربیت هستند. افزون بر این، توجه به شرایط زمانه و مسئولیت خطیر روحانیت در تربیت و راهبری جامعه در عصر حاضر و ویژگی های متعدد مورد نیاز برای انجام این رسالت سنگین، لزوم جامعیت در تربیت طلاب را روشن ترمی سازد. بی تردید، بدون تربیت جامع و متوازن، انجام صحیح رسالت طلبگی با مشکل جدی مواجه می گردد و چه بسا چنین فردی، آسیب های جدی، بر پیکره دین و دین داری مردم وارد سازد. طلبه باتقوا ولی تندخو، متخلق ولی کم مایه، اندیشه ور ولی پرتوقع، جهادی ولی بی بصیرت، تحلیل گر ولی کم کار و پرکار ولی ناکارآمد، اگر به دین خواهی و دین داری مردم ضربه نزند، گرهی از کار امت اسلام و نظام اسلامی نخواهد گشود.

حوزه های علمیه علاوه بر تعلیم و آموزش، متولی امر خطیر تربیت نیز هستند و اکتفا به تعلیم و غفلت از تربیت، خسارت بزرگی برای حوزه های علمیه است و می تواند نتایج مخربی برای دین به بار آورد. حوزه های علمیه برای تأمین توأمان تعلیم و تربیت و دست یابی به هدف تربیت نیروهای کارآمد، نیازمند یک نظام منسجم هستند.

از این رهگذر با توجه به تحقق منویات مقام معظم رهبری در خصوص توجه ویژه به «علم و پژوهش» در بیانیه گام دوم و نیازهای موجود اندیشه ای و رسالت پاسخگویی حوزه، یکی از مسئولیت های مهم مراکز حوزوی در کنار تعلیم و تربیت طلاب علوم دینی، نشر آثار فاخر علمی و پژوهشی است؛ و در همین راستا انتشارات حوزه علمیه خراسان برای پیشبرد مأموریت اصلی خود که ارتقاء کیفی و کمی پژوهش های دینی در حوزه است، به منظور پاسخگویی به نیازهای جامعه و نظام اسلامی، در تلاش است با تولید، چاپ و انتشار آثار مهم فرهیختگان حوزوی، بتواند گام هایی هرچند

اندک را در این راستا بر دارد.

اثر پیش رو، گامی در جهت ترسیم «الگوی تربیت جامع طلاب» است که به همت دست اندرکاران مدارس علمیه حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف تحت اشراف حجت الاسلام والمسلمین نظامت یزدی تدوین شده است. در نگارش این الگوز آیات قرآن کریم، روایات اهل بیت علیهم السلام، منویات مقام معظم رهبری رحمته الله علیه و سال ها تجربه تربیت طلاب در مدارس حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف و تجربه های موفق اجرا شده در سایر مدارس علمیه، بهره های فراوان برده شده است.

در «الگوی تربیت جامع طلاب»، رشد متوازن همه شاخص های طلبه تراز در قالب مجموعه ای از راهبردهای کلی و راهکارهای عینی دنبال می شود.

انتشارات حوزه علمیه خراسان بر خود فرض می داند از تلاش های ارزشمند مؤلف محترم حجت الاسلام والمسلمین محمد جواد نظامت یزدی و گروه مؤلفین این اثر تشکر و قدردانی کند و از بذل توجهات مدیر حوزه علمیه خراسان حضرت آیت الله سید مصباح حاملی (دام عزه) نسبت به چاپ و نشر آثار ارزشمند اساتید و پژوهشگران حوزوی تشکر ویژه نماید.

در پایان، از تلاش کلیه همکارانی که در تهیه و تدوین این اثر بیدقت و حساسیت و نیز صراحت و احساس تعهد و مسئولیت، همت ورزیده اند، تقدیر و سپاسگزاری می شود و از اساتید و پژوهشگران ارجمند دعوت می گردد با ارائه پیشنهادهای سازنده خود و یادآوری کاستی های احتمالی، انتشارات حوزه علمیه خراسان را در ارائه آثار بهتر، یاری رسان باشند.

انتشارات حوزه علمیه خراسان

زمستان سال ۱۳۹۹ هـ ش

مصادف با جمادی الاولی سال ۱۴۴۲ هـ ق